

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

S P R E N D I M A S DĖL ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO 2009 METŲ ATASKAITOS

2010 m. vasario 26 d. Nr. TS-2.36
Rokiškis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo (Žin., 2002, Nr.56-2225; 2007, Nr. 64-2455) 6 straipsnio 5 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. 606 „Dėl savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos teikimo tvarkos ir ataskaitos formos patvirtinimo“, Rokiškio rajono savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

Pritarti Rokiškio rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2009 metų ataskaitai (pridedama).

Savivaldybės meras

Almantas Blažys

PRITARTA

Rokiškio rajono savivaldybės
tarybos 2010 m. vasario 26d
sprendimu Nr. TS-2.36

**ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS
PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO
2009 METŲ ATASKAITA**

TURINYS

I. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA.....	3
II. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS SAVIVALDYBĖS VYKDYTAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS.....	3
III. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA.....	4
IV. BENDRUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ.....	5
V. VYKDYTOS VALSTYBINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS IR STRATEGIJOS.....	9
VI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ, VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS.....	10
VII. BENDRUOMENĖS, NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ, SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ DALYVAVIMAS, VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ.....	14
VIII. VAIKŲ IR JAUNIMO VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS ĮGYVENDINIMAS.....	15
IX. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS FINANSAVIMAS.....	16
X. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO SAVIVALDYBĖS VYKDOMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS.....	16

I. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

Siekiant užtikrinti Lietuvos nacionalinėje visuomenės sveikatos priežiūros 2006-2013 metų strategijoje ir Valstybinėje visuomenės sveikatos priežiūros plėtros savivaldybėse 2007-2010 m. programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-11-13 nutarimu Nr. 1228 (Žin., 2007, Nr. 122-5007), numatytų priemonių įgyvendinimą: mokyti rajono gyventojus sveikos gyvensenos ir ją propaguoti, įgyvendinti savivaldybės ir valstybines tikslines sveikatos programas ir strategijas, atlikti visuomenės sveikatos stebėseną, nustatyti didžiausias gyventojų sveikatos problemas, sveikatos rizikos veiksnius, pokyčius ir tendencijas, vykdyti vaikų ir jaunimo visuomenės sveikatos priežiūrą, koordinuoti visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, dirbančių bendrojo lavinimo mokyklose, Rokiškio rajono savivaldybėje įsteigtas visuomenės sveikatos biuras. Visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti sudaryta sveikatinimo veiklos sutartis su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

Rokiškio rajono savivaldybėje 2009 metais sveikatos klausimais parengta 14 tarybos sprendimų, 16 administracijos direktoriaus įsakymų, atsakyta į 20 raštų įvairioms institucijoms. Savivaldybėje vykdytos 39 sveikatinimo programos, kurioms finansavimas buvo skirtas iš Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos. Rajono sveikatos priežiūros įstaigos įgyvendina privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis finansuojamas profilaktines sveikatos programas:

Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis;

Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių;

Atrankinės mamografijos patikros dėl krūties vėžio;

Asmenų, priskirtų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos;

Priešinės liaukos vėžio ankstyvos diagnostikos finansavimo.

Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. TS-3.28, „Dėl sveikatos priežiūros Rokiškio rajono bendrojo lavinimo mokyklose tvarkos patvirtinimo“ moksleivių sveikatos priežiūros funkciją vykdyti pavesta Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui.

II. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS SAVIVALDYBĖS VYKDYTAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS

Rokiškio rajono savivaldybės tarybos priimtų 2009 m. teisės aktų sąrašas:

1. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009 01-30 sprendimas Nr. TS-1.8 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. liepos 25 d. sprendimo Nr. TS-7.137 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus tarnybinio atlyginimo ir didžiausio leistino darbuotojų pareigybių skaičiaus nustatymo“ dalinio pakeitimo“.

2. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009-02-27 sprendimas Nr. TS-3.28 „Dėl sveikatos priežiūros Rokiškio rajono bendrojo lavinimo mokyklose tvarkos patvirtinimo“.

3. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009-02-27 sprendimas Nr. TS-3.32 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos vykdymo 2008 metų ataskaitos patvirtinimo“.

4. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009-03-27 sprendimas Nr. TS-4.61 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. vasario 8 d. sprendimo Nr. TS-1.9 „Dėl kelionės į darbą ir iš darbo išlaidų kompensavimo rajono bendrojo lavinimo mokyklų pedagoginiams darbuotojams pakeitimo“ pakeitimo“.

5. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009-03-27 sprendimas Nr.TS-4.62 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2008 metų ataskaitos patvirtinimo“.

6. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009-03-27 sprendimas Nr.TS-4.64 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos 2008 metų ataskaitos ir Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos sąmatos 2009 metams patvirtinimo“.

7. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009-07-31 sprendimas N. TS-8.164 „Dėl tyliųjų viešųjų zonų Rokiškio rajono savivaldybėje nustatymo“.

8. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009-07-31 d. sprendimas N. TS-8.166 „Dėl viešosios įstaigos Rokiškio pirminio asmens sveikatos priežiūros centro struktūros patvirtinimo“.

9. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009-07-31 sprendimas Nr. TS-8165 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 27 d. sprendimo Nr.TS-6.115 „Dėl triukšmo prevencijos Rokiškio rajono savivaldybės viešosiose vietose taisyklių“ pakeitimo“.

10. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009-09-25 sprendimas Nr. TS-11.177 „Dėl pritarimo teikti projekto „Psichikos dienos stacionaro prie VšĮ Rokiškio psichikos sveikatos centro įkūrimas“ paraišką“.

11. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009-10-30 sprendimas Nr. TS-12.195 „Dėl patalpų perdavimo pagal panaudos sutartį ir Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. balandžio 25 d. sprendimo Nr. TS-4.70 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro steigimo“ dalinio paketimo“.

12. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009-12-30 sprendimas Nr.TS-14.238,, Dėl VšĮ Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centro stebėtojų tarybos patvirtinimo“.

13. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009-12-30 sprendimas Nr.TS-14.247,,Dėl Rokiškio rajono savivaldybės viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra savivaldybė, vidaus kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“.

14. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009-12-30 sprendimas Nr. TS-14.239 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009 m. kovo 27 d. sprendimo Nr. TS-4.64 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos 2008 metų ataskaitos ir Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo sąmatos 2009 metams“ dalinio pakeitimo“.

III . SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

Vidiniai veiksniai

Įgyvendinant Lietuvos nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros 2006-2013 metų strategijos įgyvendinimo priemonių 2009-2013 metų planą ir siekiant įtvirtinti visuomenės sveikatos svarbą valstybės ir savivaldybių politikoje, buvo stiprinama ir plėtojama visuomenės sveikatos priežiūros veikla savivaldybėje. Su strategijos įgyvendinimu tiesiogiai susijęs veiksnys – gautas finansavimas iš Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos. Buvo finansuojamos prioritetinės biuro veiklos sritys. Yra parengtos gairės 2009-2011 metais plėtoti savivaldybės visuomenės sveikatos biurų infrastruktūrą ES struktūrinių fondų lėšomis. Aktyviai vyko Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistų kvalifikacijos tobulinimas, dalyvauta kompiuterinio raštingumo kursuose, konferencijose, kursuose bei seminaruose. Kaip vieną iš neigiamų veiksnių galima paminėti tai, kad Visuomenės sveikatos biuras neturi tinkamų patalpų, kur būtų galima vesti mokymus, renginius bei paskaitas. Biuras nevykdo stebėsenos programos.

Išoriniai veiksniai

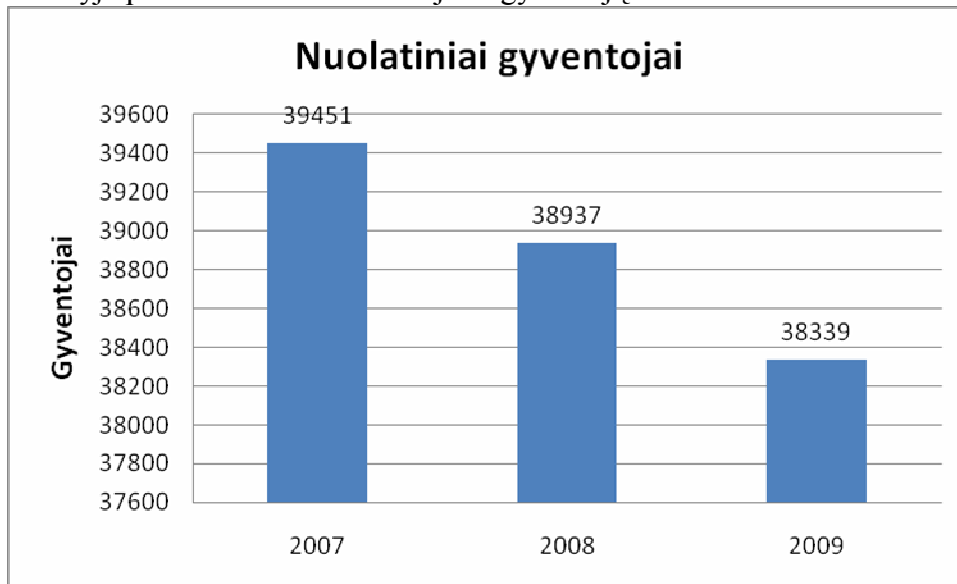
Nepalanki socialinė, ekonominė situacija visuomenėje yra didėjančių psichinių susirgimų priežastis, sąlygojanti ir sveikatos netolygumų didėjimą.

IV. BENDRUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ

Vertinant bendruomenės sveikatos būklės analizę, pateikiami 2007 - 2009 metų Rokiškio rajono gyventojų demografinių rodiklių duomenys: mirtingumas, gimstamumas, sergamumas neinfekcinėmis, psichikos, priklausomybės, infekcinėmis ligomis.

Pagal Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenis, jau daugelį metų gyventojų skaičius mūsų šalyje sistemingai mažėja. Tas matyti ir Rokiškio rajone.

Įpaveikslėlyje pateikiamas Rokiškio rajono gyventojų skaičiaus kitimas 2007-2009 metais.

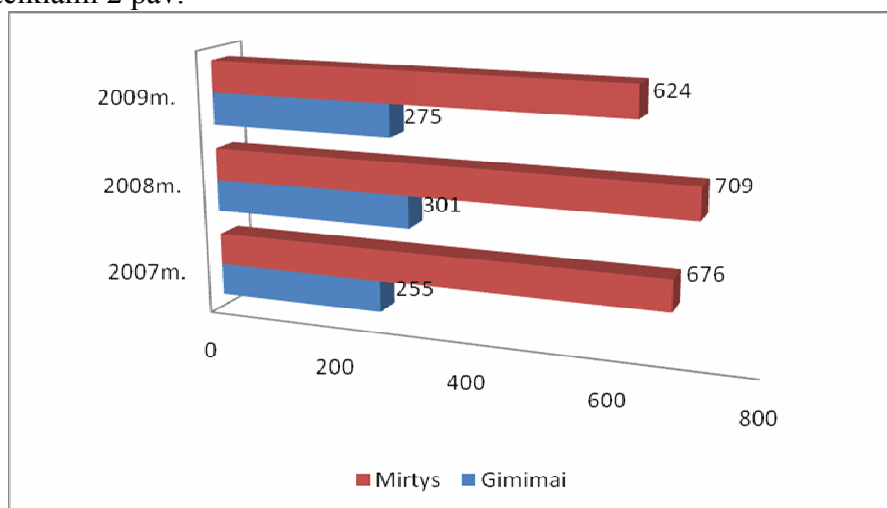
1 pav.

Natūralus gyventojų prieaugis

Natūralus gyventojų prieaugis kelinti metai lieka neigiamas

2007 metais Rokiškio rajone gimė 255, 2008 metais - 301, o 2009 metais gimė 275.

Duomenys pateikiami 2 pav.

2 pav.

Palyginti duomenis mirtingumo rodikliai žymiai viršija gimstamumo:

2008 m. gimimai - 7,8 proc.

2009 m. gimimai – 7,2 proc.

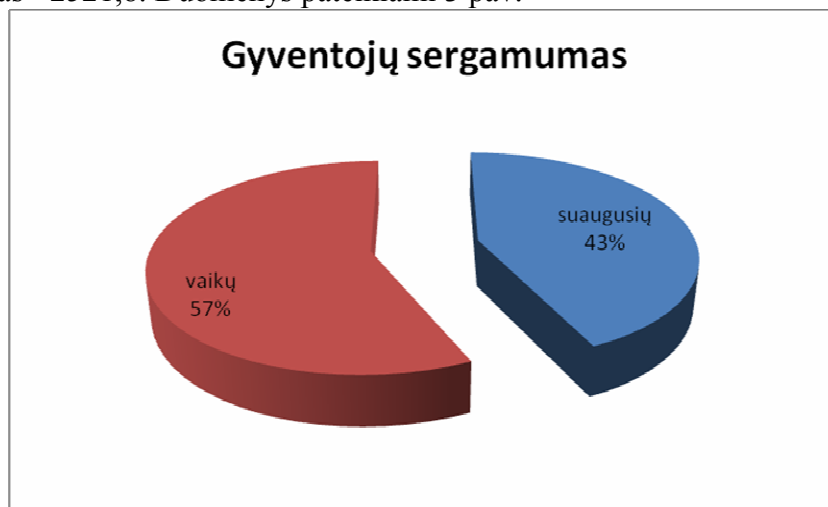
mirtys - 18,3 proc.

mirtys - 16,3 proc.

Gyventojų sergamumas

Pagal 2008 -2009 metų Rokiškio sveikatos įstaigų pateiktus duomenis, gyventojų sergamumas Rokiškio rajone kasmet didėja. 2008 metais užregistruoti 50481 susirgimai, 2009

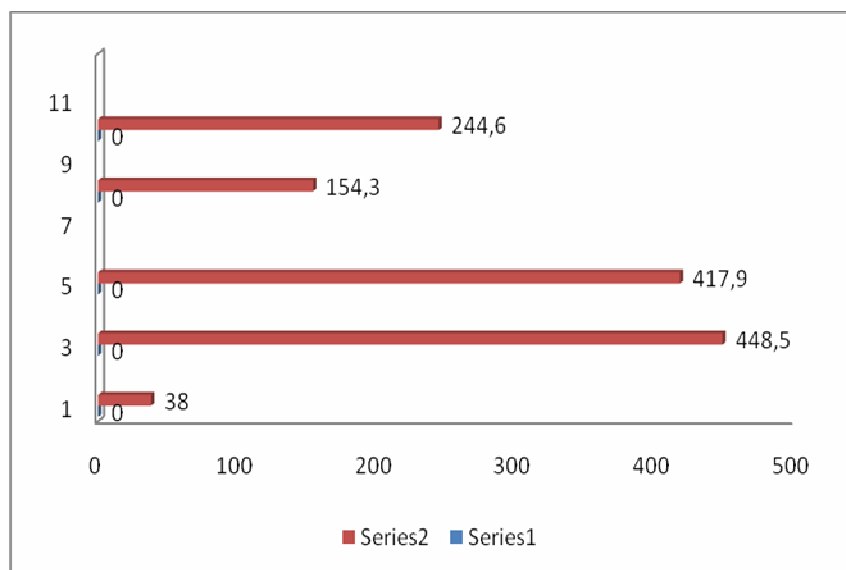
metais – 63519 susirgimų. Palyginti suaugusių ir vaikų sergamumą 1000 gyventojų, vaikų sergamumas yra didesnis. 2009 metais 1000 gyventojų suaugusių sergamumas sudarė 1903,6, o vaikų sergamumas - 2521,8. Duomenys pateikiami 3 pav.

3 pav.

Sergamumas pagal tam tikras ligas

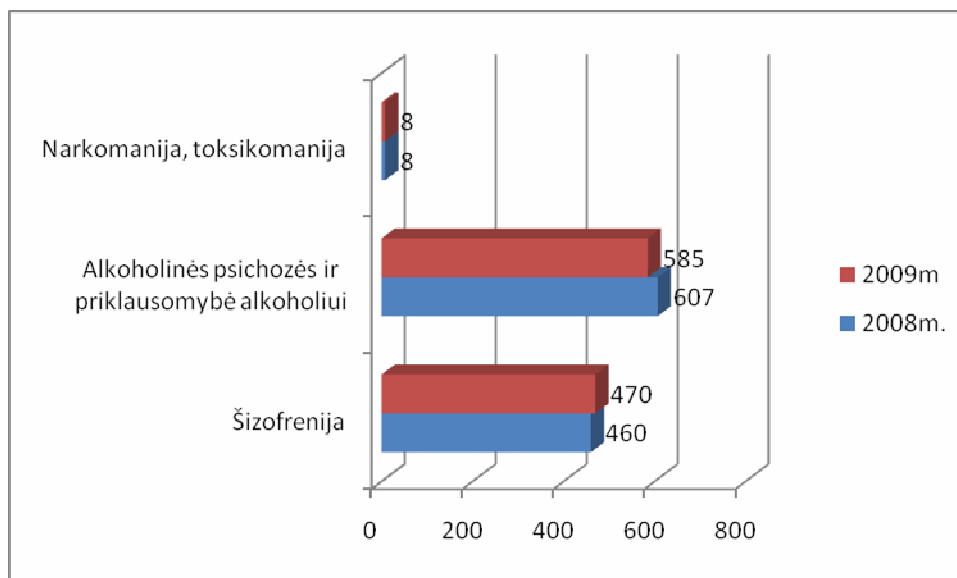
Rokiškio rajone daugiausia susirgimų širdies ir kraujotakos sistemos, kvėpavimo sistemos, atramos bei jungiamojo aparato ligomis. Daug sergančių virškinimo sistemos ligomis bei navikinių susirgimų. Pateikiami susirgimų 1000 gyventojų duomenys 4 pav.

4 pav.

navikiniai susirgimai – 38;
 kraujotakos sistemos ligos – 448,5;
 kvėpavimo sistemos ligos – 417,9;
 virškinimo sistemos ligos – 154,3; atramos ir jungiamojo aparato ligos – 244,6.

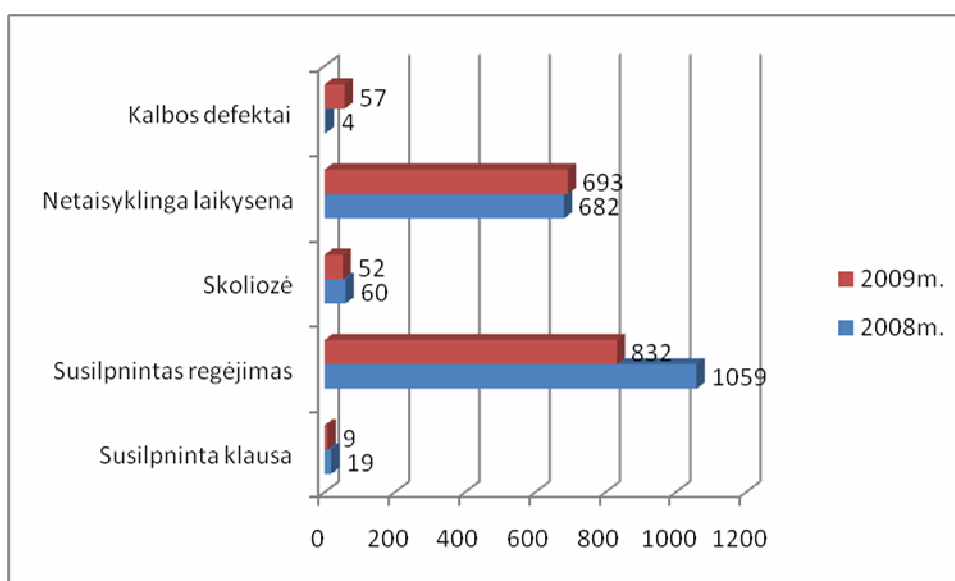
Sergamumas psichikos ir priklausomybių ligomis

5 pav.

Psichikos sveikatos centro sergamumo duomenys: iš viso apsilankymų dėl ligos 2009 metais - 8259 atvejai, kurių dėl šizofrenijos - 470, dėl priklausomybės alkoholiui ir jo sukeliams psichozėms - 585. Rajone yra 8 asmenys dispanserizuoti dėl narkomanijos ir toksikomanijos. Pateikiami 2008 ir 2009 metų duomenys 5 pav.

Išaiškinta patologija mokyklinio amžiaus vaikams

6 pav.

2008 - 2009 metais aktualiausia problema - nuolat silpnėjantis mokyklinio amžiaus vaikų regėjimas ir netaisyklinga laikysena.

Vaikų imuniteto būklė Rokiškio rajone

Remiantis Rokiškio rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigų pateiktomis imuniteto būklės ataskaitomis F- Nr.7 ir Lietuvos Respublikos vaikų profilaktinių skiepimų kalendoriumi patvirtintu LR Sveikatos apsaugos ministro 2007-12-22 įsakymu Nr. V-1066 bei Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centro direktoriaus B. Morkūno 2006-04-14 įsakymu Nr.1.8-265 patvirtinta profilaktinių skiepimų apimčių skaičiavimo metodika, Rokiškio rajono vaikų imuniteto

būklės 2009 metais duomenimis, Rokiškio rajono vaikų imuniteto būklė yra patenkinama. Didesnių problemų dėl skiepimų atlikimo asmens sveikatos priežiūros įstaigose laiku nėra. Bendras nepaskiepytų be priežasties vaikų procentas 0-2 metų amžiaus grupėse nėra didelis (0,6 proc.). Bendras dėl įvairių priežasčių nepaskiepytų 0-2 metų amžiaus grupių vaikų procentas – 4 proc. Palyginti su 2008 metų skiepimų apimtimis, skiepimo apimčių procentas truputį padidėjo: BCG vakcina skiepimų apimtis 2008 m. buvo 97,6 proc., 2009 m. – 100 proc. Tokie pat rodikliai ir skiepimo apimčių HepB1 vakcina. Keliomis dešimtosiomis aukštesni skiepimo apimčių rodikliai 1-2 metų amžiaus grupėse kokliušo difterijos stabo, poliomieliito vakcinomis. Todėl sergamumas skiepiais valdomoms infekcijomis Rokiškio rajone per 2005-2009m. metus rajone buvo registruojamas tik pavieniais atvejais ir nuo 2007 metų mažėjo.

2005 m.- 1 kokliušo atvejis, 2 raudonukės atvejai, 4 epideminio parotito atvejai;

2006 m. -1 raudoniukės atvejis, 5 epideminio parotito atvejai;

2007 m.- 0 atvejų;

2008 m. - 1 tymų atvejis;

2009 m.- 0 atvejų.

2009 m. dėl migracijos nepaskiepytų vaikų, palyginti su 2008 m., sumažėjo. Keletą metų neregistruojamos nepageidaujamos reakcijos į skiepus.

GYVENTOJŲ SERGAMUMAS INFEKCIJOMIS LIGOMIS

Pagal lentelėje pateiktus 2008m ir 2009m infekcinių susirgimų duomenis Rokiškio rajone šiais metais padaugėjo nepatikslintų bakterinių infekcijų, žymiai daugiau susirgimų gripu, Laimo liga, erkiniu encefalitu.

Liga	2008 m.	2009 m.
Gripas	38	534
Ūminės viršutinių kvėpavimo takų infekcijos	6881	7146
Vėjaraupiai	230	33
Erkinis encefalitas	1	9
Laimo liga	45	101
Virusinis meningitas	1	0
Askaridozė	13	11
Enterobiozė	183	140
Pedikuliozė ir ftiriazė	16	21
Niežai	71	44
Tuberkuliozė (patvirtinta bakteriologiškai ir histologiškai)	8	8
Skarlatina	17	5
Virusinės žarnyno infekcijos(nepatikslintos)	19	22
Nepatikslintos bakterinės žarnyno infekcijos	28	50
Kitos patikslintos bakterinės žarnyno infekcijos	22	16
Kitos salmoneliozės	42	33

V. VYKDTOS VALSTYBINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS IR STRATEGIJOS

Rokiškio rajono savivaldybėje 2009 metais buvo vykdomos penkios prevencinės programos, finansuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo:

- 1) Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programa;
- 2) Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, finansavimo programa;
- 3) Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programa;
- 4) Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa;
- 5) Vaikų dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa.

Prevenčines programas vykdė viešoji įstaiga Rokiškio pirminės sveikatos priežiūros centras ir R. Burnicko bendrosios praktikos gydytojo kabinetas (BPGK).

1. Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programa (patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr.V-913). Programos pagrindinis tikslas - sumažinti sergamumą ūminiais kardiovaskuliniais sindromais (nestabilia krūtinės angina ar miokardo infarktu, praeinančiu smegenų išemijos priepuoliu ir smegenų infarktu, periferinių arterijų tromboze), nustatyti naujus latentinių aterosklerozės būklių (miego arterijų stenozės, periferinių arterijų ligos, nebyliosios miokardo išemijos) ir cukrinio diabeto atvejus, siekiant sumažinti pacientų neįgalumą ir mirtingumą dėl širdies ir kraujagyslių ligų. Priemonės taikomos vieną kartą per metus 40-55 m. vyrams ir 50-65 m. moterims.

2. Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų, finansavimo programa (patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. V-482). Programos tikslas- sumažinti Lietuvos moterų sergamumą gimdos kaklelio piktybiniais navikais bei mirtingumą nuo šios ligos. Tikrinamos moterys nuo 25 iki 60 metų amžiaus.

3. Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programa (patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. V-729). Programos tikslas – sumažinti Lietuvos moterų mirtingumą nuo krūties piktybinių navikų, profilaktikos priemonės ir patarimai, kaip stiprinti ir išsaugoti sveikatą, taip pat moterų nukreipimas atlikti mamografinį tyrimą.

4. Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programa (patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. V-973). Programos tikslas - pagerinti ankstyvųjų priešinės liaukos vėžio gydymo metodus, siekiant pailginti sergančiųjų išgyvenamumo trukmę bei sumažinti pacientų neįgalumą ir mirtingumą dėl šios ligos.

5. Vaikų dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa, kurios tikslas- sumažinti dantų ėduonies plitimą tarp vaikų.

VšĮ Rokiškio PASPC prevencinių programų, finansuojamų iš PSDF biudžeto, įgyvendinimas 2009 metais:

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	Planas 2009 m.	Įvykdymas skaičiais ir proc.
1.	Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programa		
1.1.	Informavimo paslauga	1938	1708 – 88,1
1.2.	Gimdos kaklelio citologinio tepinėlio paėmimas ir rezultatų vertinimo paslauga	1938	1235 – 63,7
2.	Atrankinės mamografinės patikros dėl	1999	639 – 32,0

	krūties vėžio programa		
3.	Priešinės liaukos vėžio ankstyvos diagnostikos programa	2111	1388 – 65,8
4.	Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių programa	6789	2348 – 34,6
5.	Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa	2647	19 – 0,7

VI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ, VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

Rokiškio rajono savivaldybės taryba 2008m. spalio 31d. sprendimu Nr. TS-10.189 patvirtino ilgalaikę Narkotikų ir narkomanijos, nusikalstamų veikų prevencijos ir kontrolės 2009-2011 metų programą. Ši programa atitinka Rokiškio rajono plėtros strateginio plano iki 2015 metų II prioriteto 2.7. tikslą „Sumažinti socialinę atskirtį, išplėsti socialinių paslaugų spektrą.“ Programos tikslų ir priemonių plano įgyvendinimas padės pasiekti teigiamų rezultatų nusikaltimų prevencijos ir kontrolės srityje.

Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšomis vykdoma Maudyklų vandens kokybė programa. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. TS- 4.64 programos vykdymui skirta 6290 Lt. Programos tikslas – išsaugoti maudyklų vandens kokybę, sudarant saugias sąlygas žmonių sveikatai. Programos uždaviniai: sistemingai stebėti ir analizuoti maudyklų mikrobiologinę ir cheminę taršą, nustatyti trumpalaikės taršos arba išskirtinių situacijų atvejus, atlikti maudyklų vandens kokybės vertinimą, klasifikaciją teikti visuomenei bei kitoms institucijoms informaciją apie maudyklų vandens kokybę. Stebėseną buvo vykdoma šešiose rajono maudyklėse.

Savivaldybėje vykdoma valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros plėtros savivaldybėse 2007-2010 metų programa, Rokiškio rajono plėtros plano iki 2015 m. II prioriteto 2.6 tikslu numatyta sukurti socialinių ir viešųjų paslaugų teikėjų įvarovę, gerinti paslaugų teikimo bazę. Priemonėse numatyta visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų infrastruktūros plėtra Rokiškio rajono savivaldybėje. Bus rengiamos visuomenės sveikatos stebėsenos ir visuomenės sveikatos priežiūros strategijos programos.

Parengtas Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės organizacinių priemonių planas 2009 – 2011 m. bei Triukšmo prevencijos 2008-2013 m. ir Pasirengimo gripo pandemijai pagal gripo etapus planai.

SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS 2009 METŲ PROGRAMOS LĖŠOS

Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos sąmata patvirtinta rajono savivaldybės tarybos 2009 m. vasario 27d. sprendimu Nr. TS- 3.32, patikslinta Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2009 m. gruodžio 30 d. sprendimu Nr. TS-14.239.

Ei 1. N r.	Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų šaltiniai	Iš viso lėšų (Lt)
1.	Atsiskaitymai iš savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos	75522,05
2.	Privalomojo sveikatos draudimo lėšos	25023
Lėšų likutis ataskaitinių biudžetinių metų pradžioje		6942,10
Iš viso lėšų		107487,15

Eilės Nr.	Įstaiga, organizacija	Programos pavadinimas	Koordinatorius	Iš viso išlaidų	Paprastosios išlaidos
1.	Lietuvos moterų sporto asociacijos Rokiškio rajono skyriaus klubas „Gode“	„Mankštinkimės kartu su mama ir būkime sveikos“ (tęstinė programa)	L.Pernavienė	3400	3400
2.	Savivaldybės švietimo centras	Tiesos ir prasimanymai apie lytiškumą	E.Mikulėnienė	2000	2000
3.	Savivaldybės Juozo Keliuočio viešoji biblioteka	„Ar senatvei, ar jaunystei skirti daugiau dėmesio“	S.Galvelienė	1500	1500
4.	Rajono kūno kultūros ir sporto centras	Moksleivių vasaros poilsio-sveikatingumo stovykla „Aukime sveiki“ (tęstinė programa)	V.Makutėnas	10000	10000
5.	Rajono diabetikų klubas „Rokiškis“	„Mokykimės gyventi su diabetu“ (tęstinė programa)	M.Mieliauskienė	3461	3461
6.	Juodupės gimnazija	Psichinės sveikatos stiprinimo dienos	D.Guzienė	1200	1200
7.	Čivylų bendruomenė	„Sveika šeima-sveika visuomenė“	D.Gaižiuvienė	600	600
8.	Kamajų bendruomenė	„Asmens higiena-gyvenimo norma ir sveikata“	L.Baranauskienė	1700	1700
9.	Dziudo ir sambo klubas „Toris“	„Sveikata, jaunumas ir grožis“	G.Čečienė	1500	1500
10.	„Romuvos“ gimnazija	„Augu sveikas“	R.Pranckūnienė	3000	3000
11.	Vaikų lopšelis- darželis „Linelis“	„Judėk, stiprėk, pasitikėk“ (tęstinė programa)	R.Jasinevičienė	1500	1500
12.	Jūžintų seniūnija	„Konfliktų sprendimo būdai ir	D.Lašaitė	600	600

		streso valdymas šeimoje“			
13.	Kavoliškio darželis-mokykla	„Stiprus imunitetas -visų ligų priešas“	M.Svolkinienė	1500	1500
14.	Panemunėlio vaikų lopšelis-darželis	„Sveika aplinka-gera sveikata“	R.Ruseckienė	700	700
15.	Juodupės lopšelis-darželis	„Sveikata – didžiausias turtas“	B.Gailiūnienė	1000	1000
16.	Obelių darželis-mokykla	„Mes jas nugalėsime“	G.Kalasovienė	400	400
17.	Jūžintų Juozo Otto Širvydo vidurinė mokykla	„Noriu būti saugus šeimoje“	N.Pauliukevičienė	1000	1000
18.	Obelių gimnazija	„Sveikatos versmė-2009“	N.Pajedienė	1000	1000
19.	Rokiškio technologijos, verslo ir žemės ūkio mokykla	„Turiu teisę rinktis“	D.Šutienė	2000	2000
20.	Moterų klubas	„Sveika moteris–sveika šeima“(tęstinė programa)	Z.Kurpienė	1000	1000
21.	VšĮ „Azzara“	Prevencinis sveikatinimo projektas prieš krūties vėžį „Nedelsk“ rajono moterims (tęstinė programa)	A.Zuokienė	3000	3000
22.	Neįgaliųjų draugija	Neįgaliųjų ir rizikos grupės asmenų mokymai sveikai gyventi (tęstinė programa)	J.Šliomina	2500	2500
23.	Neįgaliųjų sporto klubas „Olimpija“	Klubo sporto ir sveikatinimo programa	V.Pilibaitis	800	800
24.	Šeimų, turinčių psichikos ligonių, bendrija „Būkime kartu“	Savarankiškumo ir sveikatingumo ugdymo stovykla	B.Juodelienė	1200	1200
25.	Sveikatos klubas	Rajono gyventojų fizinės ir dvasinės sveikatos gerinimas“ (tęstinė programa)	Z.Stalauskiene	2000	2000
26.	Rokiškio klubas „Artritas“	„Sąnarių skausmo prevencija“(tęstinė programa)	A.Bražiūnienė	1700	1700
27.	Raudonojo Kryžiaus draugijos Rokiškio rajono	„Tau duotas vienas gyvenimas-	R.Sketerskienė	2000	2000

	skyrus	saugok jį“ (tęstinė programa)			
28.	Kavoliškio kaimo bendruomenė	„Širdis vidaus saulė“	D.Kirstukienė	800	800
29.	VšĮ Rokiškio rajono pirminės asmens sveikatos priežiūros centras	„Profilaktinių sveikatos tikrinimų plėtra Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centre“	J.Lapeliene	2000	2000
30.	VšĮ Rokiškio rajono ligoninė	Krūties vėžio profilaktikos programa	V.Prušinskienė	5000	5000
31.	VšĮ Rokiškio rajono ligoninė	Motinstės mokyklos programa	V.Prušinskienė	1000	1000
32.	VšĮ Rokiškio rajono ligoninė	Sergamumo tuberkulioze ir lėtinėmis plaučių ligomis mažinimo programa	A.Stasytis	3000	3000
33.	VšĮ Rokiškio rajono ligoninė	Sergamumo prostatos vėžiu mažinimo programa	A.Zadarožnas	6000	6000
34.	VšĮ Rokikio psichikos sveikatos centras	„Asmenybės stiprinimas ir socialinių įgūdžių tobulinimas asmenims, turėjusiems suicidinių bandymų“	V.Vilčiauskienė	1200	1200
35.	VšĮ Rokiškio rajono ligoninė	Helicobakter pylori infekcijos mažinimo Rokiškio rajone programa	I.Pipikienė	5000	5000
36.	Visuomenės sveikatos biuras	Maudyklų higieninio įvertinimo, priežiūros ir vandens kokybės programa	L.Narbutienė	6290	6290
37.	Visuomenės sveikatos biuras	Užkrečiamų ligų profilaktikos ir kontrolės programa	V.Mickienė	2000	2000
38.	Visuomenės sveikatos biuras	Triukšmo prevencijos programa	L.Narbutienė	1200	1200

39.	Visuomenės sveikatos biuras	Pasaulinėms sveikatos dienoms paminėti priemonių programa	L.Narbutienė	5000	5000
Vykdytos 39 programos				Panaudota lėšų 90751,00	

VII. BENDRUOMENĖS, NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ, SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ DALYVAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ

2009 m. sveikatinimo veikloje dalyvavo 20 Rokiškio rajono visuomeninių organizacijų. Organizacijos rengė įvairius projektus sveiko gyvenimo būdui propaguoti, sveikai aplinkai kurti ir pan.

2009 metais Rokiškio rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai įgyvendinti iš viso skirta 107.487,15 tūkst. Lt. Iš jų daugiau kaip 24 tūkst. Lt buvo skirta Rokiškio rajono savivaldybės nevalstybinių organizacijų parengtiems projektams, susijusiems su sveikatinimo veikla, įgyvendinti.

Rokiškio klubas „Artritas“ vykdė prevencinę tęstinę sąnarių skausmo programą, kurios metu buvo organizuojami seminarai „Padėk sau“, psichologo paskaitos bei konsultacijos, organizuojami savimasažo kursai, įvairios išvykos, teikiama ortopedinė pagalba. Klubas organizavo konferenciją Artrito diena paminėti, organizuotos sportinės žaidynės, rankdarbių parodos. Šiandien klubas vienija 167 žmones.

Žmonių su psichine negalia klube „Langas“, įsikūrusiame Rokiškio psichiatrijos ligoninės užimtumo ir socialinės reabilitacijos centre, teikiama socialinė pagalba sutrikusios psichikos žmonėms, jiems ir jų šeimos nariams organizuojamas užimtumas bei laisvalaikis. Klubas vienija daugiau nei 70 narių.

Rokiškio psichikos sveikatos centre įsikūrusios savipagalbos grupės tikslas - suteikti abipusišką pagalbą, skatinti pokyčius, iškelti problemas, suteikti geresnę savijautą, sumažinti negalią ir išmokti geriau gyventi, sukurti galimybę asmeniniam vystimuisi, geriau suprasti žmones, sergančius psichine liga. 2009 m. vyko daugiau kaip 50 užsiėmimų.

Cukralige sergančių rajono diabetikų klubas „Rokiškis“ vienija 80 narių. Klubo pagrindinė veikla siejama su mokymu, kaip reikia valdyti ligas, kad jos netrukdytų darbui ir gyvenimui. Klubas organizavo užsiėmimus, seminarus, mokymus diabetikams, į kuriuos buvo kviečiami gydytojai endokrinologai, neurologai, vyko į paskaitas, kuriuos rengė LDA. Iš viso organizuota 10 seminarų. Klubas kiekvienais metais organizuoja akcijas Pasaulinei diabeto dienai paminėti, vasaros stovyklas.

Neįgaliųjų draugijos pagrindinis tikslas – organizuoti neįgaliesiems prieinamą kultūrinei bei sportinei veiklai, rūpintis laisvalaikio užimtu, papildomai įgyti sveikos gyvensenos įgūdžių, lavinti socialinius įgūdžius, tenkinti su sveikata susijusius interesus bei savarankiškus poreikius. Draugija teikė pagalbą neįgaliesiems gaunant priežiūros (pagalbos) tikslinę kompensaciją. Organizuotos sveikatinimo dienos kaimo bendruomenėse, psichologinės bei slaugos pagalbos sergantiems inkstų nepakankamumo ligomis. Organizuotos konferencijos „Kaip išsaugoti širdį“, „Sveikas ir pigus maistas“, „Kaip išgyventi su negalia ir integruotis į visuomenę“. Rajono neįgaliųjų sporto klubas „Olimpas“ rengė šaškių ir šachmatų turnyrus, rengė ir dalyvavo baudų metimo, rankų lenkimo varžybose.

Regėjimo negalią turinčių asmenų dienos centras vykdė projektą „Žmonių su regėjimo negalia integracija į visuomenę“. Projekto tikslas - organizuoti neįgaliesiems prieinamą kultūrinei bei sportinei veiklai, rūpintis laisvalaikio užimtumu, siekiant efektyvesnės silpnaregių integracijos į visuomenę.

Rajono gyventojų fizinės ir dvasinės sveikatos gerinimu rūpinosi sporto klubai „Senas grafas“, „Sveikatos klubas“, dziudo ir sambo klubas „Toris“, Rokiškio jaunimo organizacijų sąjunga "Apvalus stalas".

Lietuvos Blaivybės draugija „Baltų Ainiai“ organizavo ekologinius jaunimo žygius į miškus, ekologinius Rokiškio rajono ūkius.

Rokiškio kultūros centras organizavo muzikos, teatrų festivalius Rokiškio rajono bendruomenei.

Raudonojo Kryžiaus draugijos Rokiškio komiteto jaunimo lyderiai vykdė ŽIV/AIDS akcijas, skleisdami tiesas rajono jaunimui apie ligų plitimo kelius, organizavo renginį pasaulinei AIDS dienai paminėti, organizavo pirmos pagalbos mokymus, dviračių žygius, sveikatingumo savaitę.

Moterų klubo tikslas - skatinti šeimas sveikai gyventi, padėti šeimai sėkmingai spręsti psichologines problemas. Klubas aktyviai bendradarbiauja su „Nedelsk“ projekto koordinatoriais.

Savivaldybės švietimo centras aktyviai dalyvavo organizuojant seminarus mokiniams, pedagogams, tėvams lytinio švietimo klausimais.

VIII. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS

Rokiškio rajone yra 20 bendro lavinimo mokyklų: 6 gimnazijos, 2 vidurinės, 3 pagrindinės, 3 pradinės, 4 darželiai-mokyklos, 1 jaunimo mokykla, 1 suaugusiųjų mokymo centras. Bendrojo lavinimo mokyklose, kurių steigėja - Rokiškio rajono savivaldybė, 2009 m. mokėsi 4944 mokiniai, Rokiškio technologijos, verslo ir žemės ūkio mokykloje – 210 mokinių.

Moksleivių sveikatos priežiūros funkciją Rokiškio rajono savivaldybės mokyklose iki 2009 m. sausio 1 d. vykdė VšĮ Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras. Centras koordinavo visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, vykdančių mokinių sveikatos priežiūrą mokyklose, veiklą ir užtikrino mokinių sveikatos priežiūrą šiose mokyklose: darželiuose-mokyklose, pradinėse, pagrindinėse, vidurinėse mokyklose, gimnazijoje ir profesinėje mokykloje. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. TS-4.70 „Dėl visuomenės sveikatos specialistų, dirbančių bendrojo lavinimo mokyklose“ moksleivių sveikatos priežiūros funkciją pavesta vykdyti Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui.

Savivaldybės taryba, atsižvelgdama į tai, kiek savivaldybės teritorijoje mokosi mokinių ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 6 d. nutarimo Nr. 5 „Dėl sveikatos priežiūros mokyklose finansavimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 5-96) 3 punktu, kad vienas visuomenės sveikatos priežiūros specialisto etatas steigiamas tūkstančiui mokinių, nustatė visuomenės sveikatos priežiūros specialistų etatų skaičių:

Specialistų etatų skaičius	Specialistų skaičius	Specialistų išsilavinimas		
		Visuomenės sveikatos	Slaugytojai	Kita
5	7	-	7	-

Rokiškio rajone pastebimas visuomenės sveikatos specialistų trūkumas, todėl mokyklose visuomenės sveikatos priežiūrą vykdo slaugytojai, baigę ne trumpesnius nei 40 val. visuomenės sveikatos priežiūros kursus.

Savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklose mokinių sveikatos priežiūra reglamentuota savivaldybės tarybos 2009 vasario 27 d. sprendimu Nr. TS-3.28 patvirtintu Sveikatos priežiūros Rokiškio rajono bendrojo lavinimo mokyklose tvarkos aprašu.

Sveikatos priežiūra mokyklose vykdoma, vadovaujantis kiekvienoje mokykloje patvirtintu mokyklos sveikatos priežiūros veiklos planu, kuris yra sudedamoji mokyklos metinės veiklos programos dalis. Veiklos plano projektą rengia mokyklos administracija kartu su visuomenės sveikatos priežiūros specialistu, atsižvelgdama į mokyklos poreikius ir vykdomos

visuomenės sveikatos priežiūros nacionalinius ir vietos prioritetus. Individualų specialisto darbo planą, suderintą su mokyklos vadovu, tvirtina biuro direktorius.

IX. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS FINANSAVIMAS

Rokiškio rajono savivaldybės 2009 m. visuomenės sveikatos priežiūros veiklos finansavimas: mokinių sveikatos priežiūros mokyklose finansavimo programai vykdyti skirta 50,2 tūkst. Lt savivaldybės biudžeto lėšų, kurios buvo naudojamos mokyklų sveikatos priežiūros specialistų darbo užmokesčiui; savivaldybės Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos – 75520 tūkst. Lt;

vaikų vasaros poilsio socializacijos projektų veiklai savivaldybė skyrė 83 tūkst. Lt; nusikaltimų ir narkomanijos prevencijai (projektams) - 50 tūkst. Lt.

Privalomojo sveikatos draudimo fondas sveikatos priežiūrai mokyklose finansuoti 2009 m. skyrė 99300 Lt., o visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonėms vykdyti - 25023 Lt.

Sveikatos apsaugos ministerija visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti skyrė 87 tūkst. Lt.

X. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO SAVIVALDYBĖS VYKDOMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS

Remiantis statistiniais duomenimis, pagal vyraujančias Rokiškio savivaldybėje sveikatos problemas Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros veiklos prioritetinės kryptys 2009 metais:

- Prevencinių sveikatos programų vykdymo skatinimas.
- Vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimas ir sveikos gyvensenos ugdymas.
- Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencija.
- Psichinės sveikatos stiprinimas (smurto prevencija, savižudybių prevencija).
- Žmonių su negalia socialinė integracija.
- Cukrinio diabeto prevencija ir ankstyvoji diagnostika.
- Užkrečiamų ligų prevencija.
